

TIM ISKUSNIH INŽENJERA UNA CONSULTINGA U NAJZNAČAJNIJIM

Reference i kvalitet

Izvanrednim rezultatima i dvadesetogodišnjem iskustvu koje u oblasti voda, zaštite okoliša i komunalnih djelatnosti uspješno gradi Resursni centar za vode i okoliš Una Consulting d.o.o. Bihać doprinosi tim dokazanih profesionalaca koji čine okosnicu firme koja svojim referencama, znanjem, iskustvom i profesionalnošću odgovara na sve izazove današnjeg tržišta i koja se u ovim oblastima već nametnula kao jedan od vodećih pružatelja konsultantskih usluga u BiH i jugoistočnoj Evropi.

Tim iskusnih inženjera predanih poslu, kreativnih i razvojno orijentiranih konsultanata, kroz svoj rad u okrilju Una Consultinga pronalaze najučinkovitija i najodrživija rješenja i na taj način svojim klijentima i poslovnim partnerima pružaju najkvalitetniju moguću uslugu. Većina njih je u Una Consultingu od početaka, dakle od samog osnivanja firme. Ostali su joj vjerni i danas, i ne žele ništa mijenjati, jer ovdje su u odličnom timu, u kojem su međuljudski odnosi na zavidnom nivou, a mogućnosti daljnjeg napredovanja i usavršavanja ogromne i garantirane. Kontinuirano ulaganje u stjecanje dodatnih znanja, vještina i sposobnosti ključ je njihovog profesionalnog razvoja, ali i ključne karike za rad u konsultant-skoj firmi kakva je upravo Una Consulting.

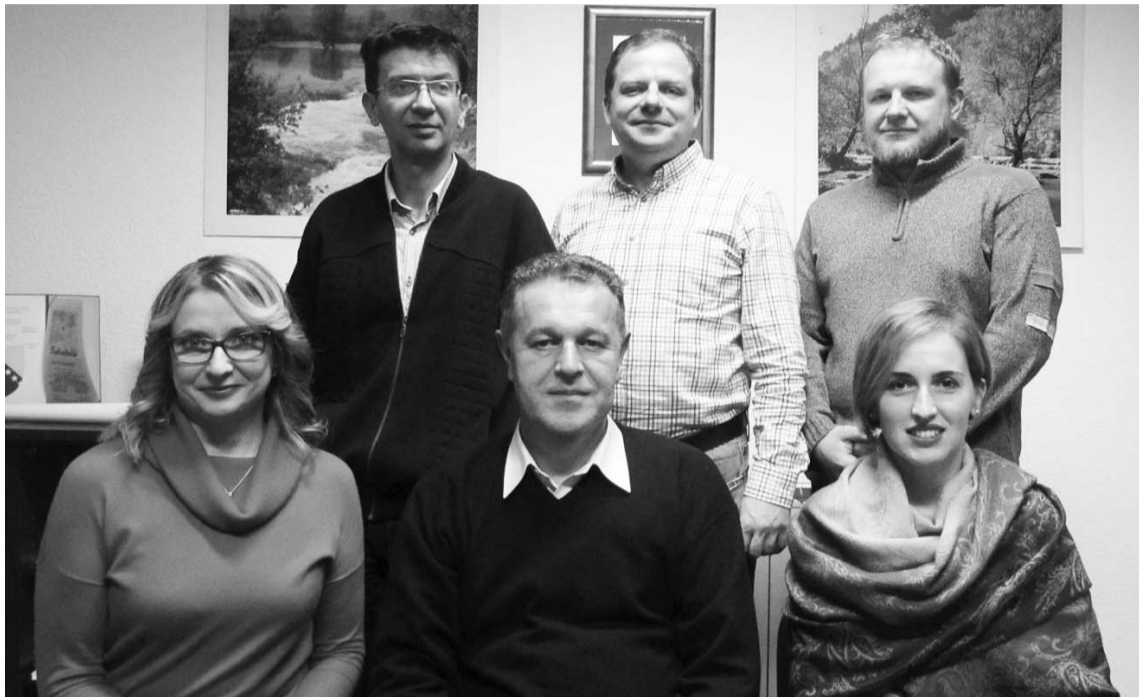
U korak s trendovima

Iza tima stručnih inženjera su brojni projekti koji su uistinu, bez ikakvog pretjeravanja, značajni utoliko što će njihovom implementacijom koristiti imati generacije. Prateći u korak regionalne, evropske pa i svjetske trendove posebno kada se radi o provođenju konsultantskih usluga u oblastima voda, zaštite okoliša i komunalnih djelatnosti, implementacijom projekata doprinose razvoju lokalnih zajednica i lokalne infrastrukture, koje su najaktuelnije i najprioritetnije za građane, ali su i u stalnom fokusu međunarodnih finansijskih institucija koje u kontinuitetu doprinose razvoju Bosne i Hercegovine.

U timu Una Consultinga sa preko 20 godina staža je Scad Badnjević, dipl. ing. grad. koji je trenutno angažiran na dva značajna projekta Una Consultinga. To su izrada Studije izvodivosti zaštite jezera Modrac koju financira Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) i koja ima za cilj utvrditi ekonomsku opravdanost velikog i složenog programa za sprječavanje zagađenja i zapunjavanja sedimentima jezera Modrac. Izrada studije povjerena je švicarskoj firmi Holinger, njemačkoj firmi Icon Institut, te Una Consultingu kao domaćem konzultantu. Jezero Modrac je jedini izvor sirove vode za procese proizvodnje u nekoliko velikih fabrika u industrijskom području i također služi kao najveći izvor pitke vode za grad Tuzlu i okolne općine. Očekivane prednosti od projekta su: smanjenje zagađenja i troškova prečišćavanja vode jezera za grad Tuzlu i okolnu općinu, zaustavljanje dotoka sedimentata u jezero, ožvljavljanje turizma na obalama jezera Modrac i smanjenje zdravstvenih opasnosti za stanovništvo oko i nizvodno od jezera. Studija prostorno obuhvata sliv jezera Modrac, tj. općine Živinice i Kalesija, te dijelove općina Lukavac, Banovići, Kladanj i dio grada Tuzla.

Smanjenje neprihodovane vode u jugoistočnoj Evropi je regionalni projekat financiran od strane njemačkog saveznog ministarstva za ekonomsku suradnju i razvoj (BMZ) i Švicarske agencije za razvoj i suradnju (SDC) kroz Otvoreni regionalni fond (ORF) kojeg implementiraju njemački GIZ i Aquasan mreža u BiH. Projekat se provodi u Makedoniji, Kosovu, i Bosni i Hercegovini, te uključuje rad na tri vodovodna sistema iz svake države.

Badnjević je kao uposlenik Una Consultinga na projektu angažiran kao re-

Tim iskusnih inženjera predanih poslu, kreativnih i razvojno orijentiranih konsultanata, kroz svoj rad u okrilju Una Consultinga pronalaze najučinkovitija i najodrživija rješenja i na taj način svojim klijentima i poslovnim partnerima pružaju najkvalitetniju moguću uslugu.

gionalni ekspert za neprihodovanu vodu. Aktivnosti projekta su fokusirane na: (1) povećanje svjesnosti i kapaciteta koje se odnosi na relevantne donosiocce odluka, te na menadžerski i tehnički dio, kroz niz teoretskih i praktičnih obuka na terenu; (2) dizajniranje, adaptaciju i širenje načina i metoda za smanjenje neprihodovane vode, uključujući najbolje aktivnosti proizašle iz praktične primjene; (3) implementaciju sigurnih mjera za smanjenje neprihodovane vode, detaljnu analizu neprihodovane vode, poboljšanje protoka informacija, organizaciju zadataka, nabavku i instaliranje opreme za smanjenje neprihodovane vode, (4) i kreiranje velikog broja obučanih eksperata za smanjenje neprihodovane vode. Završetak ovog projekta je planiran za polovinu 2016. godine.

Aida Jusufhodžić, inženjerka građevinarstva sa diplomom Građevinskog fakulteta Univerziteta u Zagrebu, timu Una Consultinga pridružila se u maju 2008. godine. Dodatna vrijednost koju je donijela timu je 15 godina iskustva u konzultingu i 19-godišnje iskustvo rada na infrastrukturnim projektima sa međunarodnim institucijama (Evropska komisija, ECHO, USAID i UNDP) i domaćim institucijama u BiH. Kao voditeljica projekata zadužena je za paket usluga koji se odnosi na planiranje, projektiranje, upravljanje i nadzor projekata prikupljanja i prečišćavanja otpadnih voda. Pored tehničkih, Aida sudjeluje i u institucionalnim aspektima projekata.

Trenutno je njen najvažniji posao Projekt prikupljanja i prečišćavanja otpadnih voda u Bihaću gdje radi na mjestu zamjenice vode konsultantskog tima ispred konzorcija firmi Fichtner Water and Transportation iz Njemačke i Una Consultinga iz Bihaća. Ugovor o pružanju konsultantskih usluga u ovom Projektu je započeo u martu 2011. godine, a uključuje četiri faze: izradu projektne dokumentacije, podršku investitoru u toku provođenja natječaja za izbor izvođača i ugovaranje, nadzor nad izvođenjem radova i sveukupno upravljanje projektom, te podršku u toku garantnog perioda.

Trenutno se vrši nadzor nad izvođe-

njem radova na izgradnji postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Velhovu za 55.000 ekvivalent stanovnika koje će omogućiti prečišćavanje otpadnih voda u skladu sa zahtjevima EU direktive o prečišćavanju otpadnih voda (kao i važeće Uredbe u BiH) za sve postojeće korisnike kao i nove korisnike kanalizacione mreže. Projekt još obuhvata radove na izgradnji kanalizacione mreže u šest gradskih zona u kojima će se procent priključenja podići sa trenutnih 30% na 53% na kraju projekta. Ukupna vrijednost projekta je 24,1 milion eura, a u financiranju sudjeluju KfW banka, Evropska komisija - IPA fond, Fond za zaštitu okoliša i Grad Bihać. Do sada su realizirani radovi na izgradnji kanalizacione i mreže za prikupljanje oborinskih voda u ukupnoj dužini od 25,5 km što iznosi oko 50% od ukupno planirane dužine koja će biti izgrađena kroz ovaj projekat. Posao je vrlo zahtjevan u svakom pogledu.

- U projekt je uključeno jako puno sudionika tako da je i sama komunikacija veliki izazov. Kao i u svakom velikom projektu postoje teškoće koje je potrebno prevazilaziti kako bi se projekat uspješno realizirao. Najteže je raditi u vlastitom gradu. Ipak i zadovoljstvo urađenim je veliko budući da se radi o jednom od naj-složenijih, najvažnijih i najvrjednijih infrastrukturnih projekata koji grad Bihać realizira u proteklih 25 godina - ističe inženjerka Jusufhodžić.

Pored ovog projekta Aida Jusufhodžić je još angažirana i kao stručnjak za nadzor provedbe plana upravljanja okolišem u timu Una Consultinga koji vrši nadzor nad rekonstrukcijom postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda Butile u Sarajevu.

U projektu Lokalni lideri za jugoistočnu Evropu sudjeluje kao trener odnosno predavač iz oblasti pripreme i implementacije infrastrukturnih projekata sa naglaskom na procedure i zahtjeve međunarodnih finansijskih institucija, naročito FIDIC ugovorne procedure, u regionalnom timu stručnjaka iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije i Makedonije. Područje njenog interesa je uvođenje pilot projekata decentraliziranih kanalizacio-

nih sistema u BiH, te prečišćavanje tako prikupljenih otpadnih voda putem biljnih prečišćavača (vještačkih močvara). Značajno je spomenuti i njen angažman u Ukrajini iz 2013. godine gdje je zajedno sa Sandijem Zulićem, direktorom firme, radila na pružanju tehničke podrške za planiranje i uvođenje projekata sanitacije baziranih na zajednici u ruralnim područjima u Ukrajini, DESPRO projekt.

Ostvarili pravo na "A" licencu

Emir Mureškić, dipl. ing. grad. sa 25 godina radnog iskustva, svoje profesionalno iskustvo je započeo 1989. godine u vodo-privrednom preduzeću "Vodoprivreda BiH" - "UNA" Bihać i to na poslovima tehničke pripreme rada, projektovanja manjih vodovodnih i kanalizacionih sistema i izvođenje građevinskih radova u oblasti vodosnabdjevanja, otpadnih i oborinskih voda.

Dio tima "Una Consultinga" je od 1998. godine kada je radio na pripremi projektnih prijedloga, izradi studijske-projektne dokumentacije iz oblasti voda i zaštite okoliša, nadzora nad izgradnjom hidrotehničkih objekata, te pored navedenih aktivnosti i na upravljanju projektima, planiranju, pripremi natječajne i ugovorne dokumentacije, kao i tehničkoj podršci klijentima u smislu obučavanja i jačanja njihovih kapaciteta.

Dosadašnjim angažmanom u Una Consultingu, imao je priliku raditi na različitim projektima počevši od vodosnabdjevanja manjih ruralnih naselja (lokalni vodovodi), prikupljanja i prečišćavanja otpadnih voda putem biljnih prečišćavača sve do projektiranja i nadzora većih sistema.

Svojim radnim iskustvom i stručnošću, zajedno sa ostalim kolegama, dio je tima kojim je Una Consulting doprinio da budu jedina firma sa područja USK-a, koja je ostvarila pravo na "A" licencu koja se odnosi na projektiranje i nadzor za složene hidrotehničke objekte u Federaciji BiH. Pored toga, ovom licencom inženjerski tim Una Consultinga je stekao pravo da izrađuje studijsku i projektnu dokumentaciju koja je određenim gr-

pama pravnih lica potrebna za ishodovanje vodnih dozvola.

Njegov trenutni i najvažniji angažman je na Projektu prikupljanja i prečišćavanja otpadnih voda u Bihaću gdje radi na mjestu glavnog nadzornog inženjera nadzornog tima ispred konzorcija firmi Fichtner Water and Transportation iz Njemačke i Una Consultinga iz Bihaća.

Poslovi nadzora u ovom projektu obuhvataju dvije komponente, odnosno komponentu 1 predstavlja kanalizaciona mreža (oborinska i sanitarina) koju čine cjevovodi profila od 250-1000 mm u projektovanoj dužini preko 50 km. Na komponenti 1 do sada su u potpunosti realizirani radovi na izradi armirano-betonskih šipova profila 600 mm sa dubinom ugradnje od 18 do 19 m. U roku od nešto više od dva mjeseca postavljeno je gotovo 700 šipova. Ovim radovima je prikazana najmodernija tehnologija i pristup izvođenja ovih veoma složenih radova. U toku je izgradnja ostalih objekata koji čine tehnološku cjelinu postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda kao i izgradnja pratećih objekata i pristupnog puta.

Kemal Hadžić, diplomirani inženjer građevinarstva konstruktivnog usmjerenja, dio je tima Una Consultinga od februara 2012. godine. Profesionalni opseg njegovog rada u Una Consultingu uključuje pružanje inženjerskih i menadžerskih usluga pri realizaciji projekata iz oblasti kojima se bavi Una Consulting, sa posebnim fokusom na poslovima izrade i revizije studijske i projektne dokumentacije i vršenju nadzora nad izvođenjem građevinskih radova, ali i podršci klijentima pri upravljanju realizacijom velikih infrastrukturnih projekata. Svoje prethodno radno iskustvo stekao je radeći na projektima rekonstrukcije i izgradnje hidro i termo-energetskih kompleksa, sistema za prečišćavanje otpadnih voda, sportskih dvorana, te drugih inženjerskih i javnih objekata.

Od svih poslova koje Una Consulting trenutno realizira, Kemal je u najvećoj mjeri uposlen, te ima ključnu ulogu u realizaciji Projekta rekonstrukcije i nadogradnje centralnog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda (PPOV) grada Sarajeva, a koji inženjerski tim Una Consultinga aktivno realizira od 2012. godine. Tokom prve faze, u partnerstvu sa inženjerskom firmom Holinger AG iz Švicarske, izvršene su aktivnosti analize ranije izradene studijske i projektne dokumentacije i izrade Idejnog rješenja PPOV-a za 600.000 ekvivalentnih stanovnika, kao i aktivnosti izrade natječajne dokumentacije, te evaluacije ponuda za odabir izvođača radova na rekonstrukciji i proširenju PPOV-a. U toku je završni dio druge faze realizacije projekta, u kojoj konzorcij Holinger-Una Consulting vrši nadzor nad svim aktivnostima odabranog izvođača radova, uključujući reviziju glavnog projekta PPOV-a i svih izvedbenih dokumenata, nadzor nad građevinskim radovima i nabavkom i instalacijom elektro i mašinske opreme, kao i generalno vođenje projekta u ime investitora. Projekt je financiran od strane Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD) kroz kreditna sredstva, te od strane Evropske komisije (EC) kroz IPA grant, a ukupna vrijednost projekta je oko 55 miliona KM.

Osim projekta u Sarajevu, Kemal je u velikoj mjeri uključen i u aktivnosti realizacije Projekta prikupljanja i prečišćavanja otpadnih voda u Bihaću, u kojem ima ulogu glavnog konstruktivnog inženjera u fazi revizije projektne dokumentacije i izgradnje PPOV-a.

Marijan Dujmović, dipl. ing. polj., pridružio se timu 2007. godine. U dosa-

DOMAĆIM I REGIONALNIM PROJEKTIMA

su naša prednost

dašnjem radu težište njegovog angažmana je bilo na implementaciji projekata u oblasti zaštite okoliša a naročito upravljanje otpadom, te vodosnabdijevanja i od-vodnje otpadnih voda. Projekti na kojima je radio su Plan zaštite okoliša Unsko-sanskog kantona, Plan upravljanja otpadom Unsko-sanskog kantona i Studija stanja okoliša Unsko-sanskog kantona u okviru projekta Eko-remedijacije na području Unsko-sanskog kantona. Osim navedenog, bio je angažiran i na projektu decentraliziranih kanalizacionih sistema u BiH, koji uključuju prečišćavanje otpadnih voda putem biljnih uređaja za prečišćavanje otpadnih voda. Pored toga, značajan je njegov angažman na institucionalnom i kadrovskom jačanju predstavnika općina, javnih vodovodnih i komunalnih preduzeća, te drugih institucija u navedenim oblastima na području Unsko-sanskog kantona, Bosne i Hercegovine i šire. U tom pogledu, radio je na projektima "Korak po korak - Integralno upravljanje otpadom" koji je na području Unsko-sanskog kantona implementiran u dvije faze i u okviru kojeg su, između ostalog definirana strateška opredjeljenja upravljanja otpadom i primijenjen informacioni sistem za upravljanje otpadom - SWIS.

Projekti na kojima u posljednje vrijeme radi su regionalnog i međunarodnog karaktera i koji se provode u suradnji sa Aquasan mrežom u BiH. Jedan od regionalnih projekata na kojem radi je "Praćenje pokazatelja poslovanja (benchmarking) javnih vodovodnih preduzeća u BiH", koji se provodi uz podršku Dunavskog vodnog programa. Tokom 2015. godine u okviru ovog projekta je izrađena analiza opcija za institucionalizaciju praćenja pokazatelja poslovanja javnih vodovodnih preduzeća u BiH. Osim toga, prvi put u BiH, proveden je proces prikupljanja podataka o poslovanju vodovodnih preduzeća. To je rezultiralo sa sistemiziranim pokazateljima poslovanja 44 javna vodovodna preduzeća s područja cijele BiH za protekle tri poslovne godine.

Jedan od aktualnih regionalnih projekata koje vodi je i projekt "Prikupljanje podataka o otpadu u zemljama Jugoistočne Europe". Radi se o projektu koji se provodi u Crnoj Gori, Srbiji, Makedoniji i Bosni i Hercegovini sa mrežom partnera koju čine 16 pilot općina i JKP-a, nacionalna udruženja lokalnih samouprava i komunalnih preduzeća, udruženja koja se bave upravljanjem otpadom, te resorna nacionalna ministarstva u svakoj od partnerskih zemalja. Aktivnosti projekta obuhvataju uvođenje sistematičnog pristupa u procesu prikupljanja podataka o količinama i sastavu komunalnog otpada koji se generira na području općina i aktivnosti sa nacionalnim institucijama nadležnim za upravljanje otpadom s ciljem institucionalizacije metodologije u partnerskim zemljama. Jedno od težišta projekta je razmjena i širenje iskustava, znanja i dobrih praksi u oblasti upravljanja otpadom kroz uspostavu regionalne Platforme za razmjenu znanja.

U projektu "Lokalni lideri za Jugoistočnu Europu" sudjeluje kao trener u oblasti komunalnih djelatnosti i upravljanja projektima u regionalnom timu stručnjaka iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Makedonije, Albanije i Moldavije.

Kroz višegodišnji rad u sektoru voda i zaštite okoliša, naglašava da je za uspjeh i održivost postignuća najvažniji transparentan pristup prema partnerima i nadasve kvalitetno izvršenje posla, što danas nije lako niti se često praktikira.

Emilija Mažar, prof. engleskog jezika i književnosti, u svome angažmanu u firmi Resursni centar za vode i okoliš Una Consulting d.o.o., prošla je veoma dinamičan period razvoja jedne privatne

firme, kako sa svim izazovima tako i sa prednostima rada u jednom netipičnom okruženju. Naime, iako po zanimanju profesorica, svoju karijeru počela je graditi u nevladinom, a kasnije u privatnom sektoru, u oblasti voda i zaštite okoliša. Početak njenog rada bio je usmjeren na implementaciju projekata, a kasnije i za poslove vezane za odnose s javnošću, provođenje medijskih događaja i uređivanje web stranice "Una Consulting". Posebno ističe iskustva i znanja koja je stekla kroz projekte koje je podržala Vlada Švicarske, u kojima je naglasak bio na unapređenju kapaciteta uprave u oblasti voda i okoliša, te posebno na uključivanje građana i javnosti u procese planiranja i donošenja odluka. I danas se sa osmijehom sjeća projekta "Kampanja uključivanja građana i javnosti u proces upravljanja otpadom" kojim je ona upravljala, a u kojem su djeca predškolskog i školskog uzrasta sa cijele unsko-sanske regije pokazali spremnost na doprinos očuvanju svog okoliša i niz praktičnih ideja u kreativnom recikliranju.

Pored toga, stečena znanja sa fakulteta primjenjuje na poslovima usmenog i pismenog prevodenja. Kroz dugogodišnji rad stekla je organizacijske i komunikacijske vještine koje doprinose timskom radu i efikasnom funkcioniranju privatne konsultantske firme. Dodatno, kontinuirano se usavršava kao trener u oblasti komunalnih djelatnosti i upravljanja projektima u regionalnom timu stručnjaka iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Makedonije, Albanije i Moldavije.

Neki od posljednjih projekata na kojima je radila su regionalnog karaktera. Tu se posebno izdvajaju "Procjena potreba za obukama u Jugoistočnoj Europi" i "Procjena mogućnosti za uspostavu Regionalnog centra za obuke iz oblasti voda i otpadnih voda u Jugoistočnoj Europi". Svojim pozitivnim stavom i komunikacijskim vještinama uspostavila je dobre odnose sa stručnjacima iz zemalja regije što je doprinijelo promociji unapređenju poslovnih veza Una Consultinga na području jugoistočne Evrope. Ova dva projekta imaju za cilj jačanje kapaciteta jedinica lokalne uprave, javnih vodovodnih preduzeća, te njihovih udruženja kroz niz mjera i aktivnosti, što trenutno predstavlja jedan od značajnih izazova za njihov daljnji razvoj.

U proteklom periodu bila je angažirana na uspostavljanju i funkcioniranju "Aquasan mreže u BiH" koja okuplja stručnjake iz oblasti voda i okoliša iz cijele BiH, a koja ima značajnu ulogu i na području jugoistočne Evrope. Ova mreža je nešto zaista drugačije na ovim prostorima, jer nastoji prevazići postojeće granice i prepreke kojih u BiH i regiji ne nedostaje, te doprinijeti razmjeni znanja, dobrih iskustava i praksi iz oblasti voda i okoliša.

U njenom radnom okruženju, Emilija ističe fleksibilnost i spremnost za promjene, posvećenost svakom zadatku i aktivnosti, ali i komunikaciju kao ključne aspekte za uspješno funkcioniranje tima i ostvarivanje ciljeva jedne organizacije.

Uspješno funkcionisanje tima Una Consultinga omogućavaju i kolege Omer Tutić, Sanela Arnautović i Mirela Vojić koji čine glavni oslonac u toku svakodnevnog rada te svojim doprinosom i kontinuiranom podrškom omogućavaju neometano funkcioniranje firme.

Timski rad

Praksa koja je bila ustaljena prije rata je da su velike državne firme projektovale i nadzirale izgradnju velikih infrastrukturnih projekata. Nakon rata ove firme su nestale ili su privatizirane.

Prije pet godina na ovo tržište je kao ravnopravan konkurent ušla firma Una Consulting, koja također aplicira za sve

konsultantske usluge vezane za pripremu i implementaciju multidonatorskih projekata (projekata koje finasira više banaka i/ili više donatora).

Pristup realizaciji takvih projekata je, kažu inženjeri Una Consultinga, vrlo specifičan. U takvim projektima nije lako doći do posla, niti ga je lako realizirati, zato što treba udovoljiti brojnim kriterijima međunarodnih finansijskih institucija i ispoštovati domaće zakonske obaveze.

Una Consulting trenutno priprema ponude za četiri vrlo značajna natječaja. U njihovoj pripremi angažirano je više stručnjaka i vrlo često se dešava da se istovremeno priprema više natječaja u istom roku, što iziskuje jako puno timskog rada, zajednički rad inženjera, administrativnog i finansijskog osoblja. Na ovakve natječaje Una Consulting se često javlja zajedno sa stranim partnerima iz Švicarske, Njemačke i sl., koji imaju dugogodišnje iskustvo u pružanju specifičnih konsultantskih usluga. Priprema ovakvih ponuda iziskuje jako puno vremena i troškova, pa se zbog toga u Una Consultingu posebna pažnja posvećuje odabiru natječaja, partnera i kvalitetu same ponude.

Stare navike i otpor promjenama

U ovoj firmi je evidentan produkt zajedničkog rada, što je u konačnici i garant opstanka i uspjeha ne samo u BiH nego i u širem regionu. Međutim problem je što se u našem okruženju ne procjenjuju kvalitetno i dovoljno potrebe za konsultantskim uslugama, niti vrijeme i novac koji su potrebni za realizaciju konsultantskih usluga. Vrlo često su te usluge podcijenjene, ali to nije problem s kojim se susreće samo Una Consulting nego se s takvom pojavom susreću i domaći i strani konsultanti koji rade na prostoru Bosne i Hercegovine. S druge strane, na nivou države ne postoji definiran standard kojim bi se okvirno definirala vrijednost konsultantskih usluga za svaku investiciju. Takve stvari se procjenjuju u jedinicama lokane samouprave uglavnom na osnovu raspoloživog budžeta za određene projekte ne uzimajući u obzir stvarnu vrijednost tih poslova i cijene kvalitetnih domaćih i evropskih firmi.

Poslujući u takvim okolnostima dešava se da većina projekata u kojima su ponudene cijene jako niske, obično i ne bude realizirano ili je upitna njihova kvaliteta i efikasnost, a prvenstveno zbog toga jer nisu adekvatno pripremljeni u startu. Tome doprinose i stare navike u okruženju i vrlo teško prihvatanje nečeg novog. Otpor prema novinama i promjenama je strahovit.

U Una Consultingu zato jako puno ulažu u mobilizaciju projekata i u njih uključujući sve aktere koji su ili zakonom ili indirektno vezani za implementaciju od donosioca odluka do krajnjih korisnika usluga u lokalnim zajednicama, koji će svakako trebati snositi određene troškove za usluge koje će koristiti u budućnosti.

Naročito važno je pitanje daljnjeg rada i održavanja izgrađene investicije. Često investicije budu realizirane, ali kasnije njihov rad i održavanje postaje upitno zato što u vrijeme planiranja nisu uzete u obzir mjere rada i održavanja, cijene usluga i repromaterijala, te hemikalija koje se koriste u procesima.

Inženjeri Una Consultinga kontinuirano prate trendove u investicijama kako bi mogli odgovoriti izazovima tržišta. Prije nekoliko godina to su bila ulaganja u infrastrukturne projekte za povratak stanovništva, nekoliko godina kasnije počeli su projekti prečišćavanja voda, koji se intenzivno rade u gotovo svim općinama, a najnoviji su ulaganja u projekte energetske efikasnosti. To je strahovit napor, ali i zadovoljstvo stručnjacima Una

Consultinga kojima firma osigurava kontinuirano usavršavanja kako bi mogli pratiti trendove i pružiti konsultantske usluge u ovim oblastima.

Bez obzira na sve poteškoće s kojima se susreću u svom radu, inženjeri Una Consultinga ne sjede skrštenih ruku. Intenzivno rade ina regionalnim projektima za jugoistočnu Evropu (Makedoniju, Kosovo, Srbiju, Crnu Goru), a upravo ovih dana pripremaju ponudu za međunarodni natječaj na tržištu EU, konkretno u Hrvatskoj.

Sandi Zulić,
direktor Una Consulting d.o.o

Problemi na koje ukazuju inženjeri Una Consultinga zapravo su širi društveni problem. Naglašavaju da im je ponekad lakše raditi izvan vlastitog radnog okruženja u kojem su nepovjerljivi prema domaćim firmama i gdje vjeruju više onima koji dolaze izvana. Ovo napovjerenje Una Consulting pokušava pobijediti kvalitetom i upornošću.

Pored svih poteškoća, prednost Una Consultinga u odnosu na konkurente su reference firme i iskustvo njenih kadrova, stečeni kroz realizaciju nekih od najznačajnijih projekata u oblasti voda i okoliša u BiH i regionu. Trenutno Una Consulting radi na dva najveća projekta takve vrste u Bosni i Hercegovini i to im daje prednost. Na tim projektima konstantno radi stalni tim koji je na okupu, čine ga uvijek isti ljudi s kojima Una Consulting aplicira za nove projekte u zemlji, ali i na regionalnom tržištu. Vrlo teško je, kažu, izbjeći onoga ko posjeduje reference i znanje, a Una Consulting ima tu prednost u odnosu na konkurente. Potvrda tome su i svakodnevni zahtjevi evropskih firmi koji pristižu na adresu Una Consultinga, kao lokalnog partnera, za zajedničko učešće u značajnim regionalnim projektima. I to je potvrda kvalitete i referenci Una Consultinga, koji je izrastao u lidera za usluge konsultinga u oblasti voda i voda i zaštite okoliša.

Una Consulting se ne bavi samo infrastrukturnim projektima. Intenzivno se u ovoj firmi bave izradom studijsko-projektne dokumentacije i izgradnjom institucionalnih i kadrovskih kapaciteta jedinica lokalne samouprave i javnih vodovodnih i komunalnih preduzeća. Una Consulting i u ovim oblastima ima reference i na državnom i na regionalnom nivou. Jako je široka mreža partnera partnera s kojima suraduje Una Consulting, kojeg su prepoznale međunarodne finansijske institucije koje podupiru projekte na prostoru BiH i jugoistočne Evrope.

Najvažniji i najvrjedniji resurs Una Consultinga su njegovi zaposlenici, ističe direktor firme Sandi Zulić, dipl. inž. grad. Značajna ulaganja u znanje, vještine i sposobnosti zaposlenika doprinijela su da Una Consulting postane jedna od najkvalitetnijih konsultantskih i projektantskih firmi u jugoistočnoj Evropi. Pored toga, Una Consulting, kroz prodaju svojih

usluga na tržištu izvan BiH, sve više i više postaje vrlo respektabilna bosansko-hercegovačka izvozna firma. Iz svega navedenog Una Consulting će nastaviti i dalje ulagati u razvoj svojih stručnjaka i na taj način dugoročno osigurati potrebnu kvalitetu usluga svojim klijentima.

Jedini i pravi izbor

Inženjeri Una Consultinga godinama su tu i ostaju vjerni ovoj firmi. Una Consulting je, kažu njihov jedini i najbolji izbor, jer su ekipa sa izvanrednim međuljudskim odnosima, što je nešto što ih, između ostalog, motivira za rad. Kroz posao u ovoj firmi uvijek se susreću sa izazovima kojim uspješno odgovaraju. U takvoj su poziciji da njihovi poslovi zahtijevaju kontinuirano učenje uz rad, međutim uz dobre uslove za rad to su motivirajući faktori koji osiguravaju njihovu predanost poslu.

Ljudima koji su se odlučili profesionalno baviti ovom strukom na ovom prostoru, Una Consulting je najbolji izbor. Prednost ove firme je i njena vlasnička struktura. Naime, dio uposlenika su i svlasnici ove firme tako da oni praktično rade za sebe. Većina njih ima i iskustva u državnim firmama, a došli su u Una Consulting iz različitih sektora. Ovdje sigurno rade puno više, radno vrijeme nije uvijek fiksno, ponekad se radi dok se posao ne završi, ali sve to je podnošljivo jer, kažu, izazov posla kojeg rade inženjeri Una Consultinga je sigurno satisfakcija. Sam osjećaj da stručnjak iz BiH ravnopravno radi sa nekom od najjačih evropskih firmi u ovom sektoru i da su ravnopravni partneri daje osjećaj ponosa, zadovoljstva i želju da se borite i dalje. Satisfakcija je i činjenica da projekti koje rade inženjeri Una Consultinga unapređuje uvjete za življenje u našoj sredini. Kada je u pitanju projekat u Bihaću, riječ je o jednom od najznačajnijih i najvrjednijih projekata koji se na ovim prostorima radi u posljednjih dvadeset i više godina, a kojim ćemo očuvati i unaprijediti naš okoliš i konačno zaštititi rijeku Unu.

Budući da Una Consulting dokazano politikom zapošljavanja mladih kadrova iz svih općina USK-a daje društveni doprinos njegovom razvoju i postizanju boljeg životnog okruženja, iskusni inženjeri ovom prilikom apeliraju na mlade koji imaju sklonost za tehnička usmjerenja da se prilikom odabira budućeg poziva odluče za fakultet građevine, posebno hidrotehniku. Vjeruju da će ove apele prepoznati i općine i ministarstva koji stipendiraju studente i koji bi trebali razmisliti o mogućnosti da studentima koji se obrazuju za ovakva i slična deficitarna zanimanja povećaju iznose stipendija i na taj način ih motiviraju da upisuju ovakve fakultete.

Očekivati je također da će i u lokalnim sredinama uvidjeti koliko je važno što u Unsko-sanskom kantonu postoji firma poput Una Consultinga, koja ima visokokvalitetne stručnjake. Zajedničke koristi od provođenja različitih projekata mogu imati i zaposlenici Una Consultinga i zaposlenici jedinica lokalne samouprave i njihovih javnih vodovodnih preduzeća. Relevantni ljudi u našim lokalnim zajednicama bi umjesto o kratkoročnim trebali više razmišljati o dugoročnim rješenjima i o tome koliko su upravo takva rješenja važna i presudna za našu budućnost. Promjene koje će značiti drugačiji pristup rješavanju problematike u ovom sektoru, ali i novi način razmišljanja, planiranja i djelovanja, su neminovnost. Što prije se dese, to ćemo prije biti ukorak s ostalima koji dugoročno žele riješiti probleme u sektoru voda, zaštite okoliša i komunalnih djelatnosti što je, također, naša obaveza želimo li biti dio velike evropske porodice.

S. Pašagić